

Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008. – 187 с.

3. Кіліченко О. І. Підготовка майбутнього вчителя до педагогічної взаємодії з учнями молодшого шкільного віку : автореф. дис... канд. пед. наук : спец.: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О. І. Кіліченко. – К., 1997. – 24 с.

4. Козак М. Г. Психолого-педагогічні основи підготовки студентів до виховної роботи в процесі навчання / М. Г. Козак, М. М. Фіцула // Підготовка студентів до виховної роботи в процесі навчання / за ред. М. М. Фіцули. – К. : Вища школа, 1982. – 181 с.

5. Яремчук С. В. Професійно-психологічна спрямованість особистості майбутнього вчителя / С. В. Яремчук // Педагогіка і психологія. – 2001. - №1(30). – С 89-97.

The article reveals the theoretical aspect of preparation of future teachers of elementary school for educational work with junior pupils. The authors substantiated that the readiness of the future teacher for educational activities in the school is a multidimensional system and includes the following components: motivational, orientational, cognitive-operational, emotional-volitional, psychophysiological, and appraisal.

Key words: educational work, junior, junior schoolchildren, future specialist, readiness for educational activity.

УДК 373.3.011.3-051:373.06

Данкович А. М.
студентка 1 курсу магістратури спеціальності
«Початкова освіта»

Розман І. І.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет

МІЖОСОБИСТІСНА ВЗАЄМОДІЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

У статті розглянуто підходи щодо підготовки майбутніх учителів до міжособистісної взаємодії. Проаналізовано основні складові професійної підготовки учителя початкової школи, розглянуто значення педагогічної взаємодії. Висвітлено важливість залучення майбутніх освітян до педагогічної взаємодії

в процесі їх професійної підготовки.

Ключові слова: навчальна діяльність, продуктивні способи навчання.

На сучасному етапі розвитку педагогічної освіти в державі виникає необхідність підвищення відповідальності загальноосвітніх закладів за виховання та підготовку учнівської молоді до реалій життя. Спроможність адаптуватись до тривалих змін у суспільстві, які супроводжуються і стресами, і конфліктами – формують здатність вирішувати соціально-психологічні суперечності [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що формування міжособистісної взаємодія майбутнього вчителя початкової школи вважається одним з головних у педагогічній літературі. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки було розроблено достатній теоретичний та практичний матеріал щодо формування та розвитку взаємодії майбутнього вчителя з учнями, з колегами, з батьками.

Задля вирішення таких проблем життя ставить якісно нові вимоги до міжособистісної взаємодії педагога з учнями у навчально-виховному процесі та підготовки майбутніх учителів до конструктивної участі в ній. Це положення є базовим у Законі України «Про освіту», у вітчизняних педагогічних концепціях демократизації та гуманізації освіти [3].

Різноманітність та складність форм міжособистісної взаємодії потребує високого рівня готовності педагога до гуманної взаємодії з учнями, особливо в ситуації конфлікту. Від конструктивного чи деструктивного характеру конфліктної взаємодії залежить адекватність процесу становлення особистості учня.

Володіння студентами вищих педагогічних навчальних закладів продуктивними способами міжособистісної взаємодії у ситуації конфлікту виступає однією з найважливіших проблем у професійній підготовці майбутніх учителів [2, с. 65]

Сучасна професійна діяльність студента на факультеті початкової освіти заснована на його підготовці як високопрофесійного спеціаліста, який знайомий із сучасними світовими вимогами до навчального процесу школи першого рівня. Студент повинен бути підготовленим для організації навчальної діяльності школярів, яка спрямована на розвиток здібностей кожної людини.

Так, за даними спеціально проведених досліджень, лише 40 % молодих учителів мають високий рівень розвитку здатності долати антиінноваційні бар'єри, а 57 % нечітко виявили таку здатність. Як свідчать дослідницькі результати, 37 % молодих учителів відчувають страх перед можливими труднощами нововведень у

своїй професійній діяльності [5].

Дієвим способом подолання таких антиінноваційних міркувань є система підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної діяльності при навчанні у ВНЗ. Важливою ланкою у підготовці студентів є запроваджені за ступеневою системою підготовки предмети «Інноваційні технології навчання» та «Теорія і технології освітньої галузі...(мова, математика, природознавство)» тощо [5].

При визначенні специфічної педагогічної діяльності такі дослідники як В. Бондар, Н. Кузьміна, Ф. Гоноболін, В. Сластьонін, Г. Костюк, В. Кукушин, Г. Селевко та ін., виділяють сутнісні характеристики і структуру підготовки до цього виду діяльності. Однією з умов забезпечення ефективності професійно-педагогічної підготовки студентів виступає формування готовності до професійно-педагогічної діяльності, в якій, на наш погляд, повинна бути присутньою і готовність майбутнього вчителя до застосування інтерактивної технології у початковій школі. Тому готовність студентів до застосування інтерактивної технології у початковій школі ми розглядаємо як підсистему системи готовності до професійно-педагогічної діяльності, яка відображає структуру цієї системи [4, с. 119].

Зрештою, вчитель-початківець приєднується до формування громадянина, сприяє розвитку моральних, етичних, естетичних цінностей, допомагає пізнавати навколишній світ, формує національну та мовну особистість молодшого школяра. Завдання факультетів та спеціальностей готують як вчителі початкових класів, так і спеціалісти в інших сферах педагогічної – допомагають студентам вивчати основи комунікативної компетенції як одну з компонентів професійної підготовки викладача, його професійні навички [2].

Отже, сьогодні існує потреба в систематичному вивченні теоретичних та практичних питань формування професійних компетентностей майбутніх вчителів та визначається потребою початкової школи у добре навчених учителях.

Володіння студентами вищих педагогічних навчальних закладів продуктивними способами педагогічної взаємодії виступає однією з найважливіших проблем у професійній підготовці майбутніх учителів. Розв'язання цієї проблеми ставить якісно нові вимоги до педагогічної взаємодії педагога з іншими суб'єктами навчально-виховного процесу та процесу його професійної підготовки загалом.

Однак, на сьогодні залишається не достатньо вивчено педагогічну взаємодію, як один із показників якісної підготовки

вчителів та вимоги до їх професійної підготовки. Під конструктивним видом педагогічної взаємодії розуміємо взаємодію, яка не тільки забезпечує цілісність, необхідну для повноцінної реалізації системи професійної підготовки майбутніх вчителів, але й створює умови для їх подальшого розвитку, оптимальної адаптації до динамічного середовища. Саме конструктивна взаємодія зорієнтована на довгострокове співробітництво, кооперацію, співтворчість.

На думку Г. Дегтярьової [2, с. 64–74], якісна підготовка майбутніх педагогів, орієнтована на реалізацію педагогічної взаємодії в професійній діяльності залежить від наступних психологічних чинників: усвідомлення педагогом дидактичних і психологічних труднощів професійної діяльності; сформованості культури педагогічної взаємодії; створення сприятливого навчально-виховного середовища; професійної взаємодії педагогів і психологів у навчальному закладі. Однак відмітимо, що існують певні об'єктивні і суб'єктивні фактори, які дослідники пов'язують з психологічними труднощами педагогічної діяльності.

Зокрема, Н. Кузьміна виділила чотири групи основних причин труднощів педагогічної діяльності: 1) об'єктивні, які безпосередньо пов'язані з професійною діяльністю і не залежать від учителя; 2) об'єктивні – пов'язані з умовами життя і побуту самих педагогів; 3) суб'єктивно-об'єктивні, що приховані в самому вчителеві (недостатність досвіду, професійної підготовки та ін.); 4) суб'єктивні – випадковість вибору педагогічної професії, слабкість волі й характеру [3, с. 55].

Отже, враховуючи особливості організації педагогічної взаємодії, підготовка майбутніх вчителів має здійснюватися з врахуванням наступних вимог: активне включення студентів в навчально-пізнавальну діяльність; стимулювання самостійності в процесі вирішення навчальних завдань; особистісна інтерпретації наукової інформації, нових фактів на підставі набутого досвіду, власних спостережень; збагачення досвіду включення у конструктивну взаємодію між учасниками навчально-виховного процесу; тісна співпраця викладача і студента на суб'єкт-суб'єктній основі; створення атмосфери взаємоповаги, взаємодовіри між суб'єктами навчально-виховного процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук І. В. Педагогічна взаємодія в контексті якісної підготовки майбутніх вчителів технологій [Електронний ресурс] // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи : [збірник наукових праць]. – К. : НПУ ім. М. П.

Драгоманова, 2015. – Вип. 51. – С. 8-13. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/8155>. – Назва з екрана.

2. Дегтярьова Г. Педагогічна взаємодія у контексті якісної професійної підготовки фахівців у ПТНЗ / Г. Дегтярьова // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013. – № 4. – С. 64 –74.

3. Кузьміна Н. В. Професіоналізм личности преподавателя и мастера производственного обучения / Н. В. Кузьміна. – М. : Высшая школа, 1990. – 119 с.

4. Помиткіна Л. Взаємодія педагогів і шкільних психологів у навчально-виховному процесі / Л. Помиткіна // Соціальна психологія. – 2009. – №2.

5. Ягоднікова В. В. Проблема антиінноваційних бар'єрів у виховній діяльності педагогів [Електронний ресурс] // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2013. – Вип. 13. – С. 162-167. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2013_13_33. – Назва з екрана.

6. Равчина Т. В. Організація взаємодії студентів з освітнім середовищем у вищій школі / Т. В. Равчина // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – 2005. – Вип. 19. – С. 3 –16.

The article deals with approaches for preparing future teachers to interpersonal cooperation. The main components of the elementary school teacher's professional training are analyzed, the value of pedagogical interaction is considered. The importance of attracting future educators to pedagogical interaction in the process of their professional training is highlighted.

Key words: educational activity, productive ways of learning.

УДК 37.016:81'243

Дзюбайло О. А.
студентка IV курсу спеціальності «Філологія*(англійська)»
Моргун І. В.
старший викладач,
Мукачівський державний університет

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ЛІНГВОСОЦІУМІ

У статті розглянуто проблеми навчання іноземної мови у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах та використання навичок спілкування іноземною мовою у сучасному полікультурному